KISLÁBNYOM
A GreenDependent Egyesület hírlevele

2015. JANUÁR 31. www.kislabnyom.hu **VI. ÉVFOLYAM 1. SZÁM**

TARTALOM

- **Kislábnyomos életmód**
  - *Vegetáriánus, vegán, húsos - melyik a legjobb?*
  - *A megosztás mindig környezetbarát?*
- **Kislábnyom tippek**
  - *Energiakihívás: egy hét alatt felére csökkentett fogyasztás?*
- **Kislábnyom hírek**
  - *Ilyen a magyar találékonyság*
  - *Ne rezelj be!*
- **Érdemes rápillantani**
  - *Mennyire készültek fel a világ országai a klímaváltozásra?*
  - *A Föld 25 legszennyezettebb helye*
- **Érdekes házak**
  - *Autonóm ház döngölt vályogból*
- **Néznivaló**
  - *10 konyhakert, amit feltétlen látni kell*
  - *Film az önellátásról*
- **Termékek, szolgáltatások**
  - *Feltöltés növények által termelt árammal?*
- **Igazságosság ökológiai korlátok közt**
  - *Ferenc pápa a klímaváltozásról*
  - *Hokedli*

A klímaváltozás és Gaia

A Föld és a Mars
Forrás: Wikimedia commons

Lee Klinger független tudós, aki több mint 30 éve foglalkozik környezettudományokkal. A *The Ecologist* c. lapban írt cikke egy kevésbé gyakran emlegetett nézőpontból vizsgálja meg a klímaváltozást: arra világít rá, hogy ha a Föld egy élő rendszer, nem pedig egy tisztán fizikai és kémiai egység, akkor a klímamodellek valószínűleg alkalmatlanok arra, hogy megfelelő előrejelzéssel szolgáljanak, mivel az élő rendszereket nehéz számokkal és matematikai képletekkel pontosan leírni, és viselkedésük nem lineáris.

Alapvetően két elmélet létezik

A klímaváltozás tanulmányozásához szükség van egy globális elméletre, amely, ha pontos, meg tudja magyarázni a földi rendszer múltbeli, jelen és jövőbeni viselkedését. Két elmélet létezik erre.

Az uralkodó elmélet szerint a föld lényegében egy élettelen bolygó, amely ugyanakkor támogatja az életet. Működése gyakorlatilag a fizika és kémia elsődleges alapelvei szerint leírható és megmagyarázható.

Ennek az elméletnek, amelyet nevezzünk a "standard elméletnek", a részletei lelhetők fel a matematikai klímamodellekben. Míg ezek, és egyéb, a földi rendszert leíró modellek tartalmaznak ugyan bizonyos biológiai folyamatokat és visszacsatolásokat, a biológia hatása elhanyagolható a fizika és kémia hatásához képest.

A második elmélet szerint a Föld egy élő bolygó, amelynek viselkedése a fizika és a kémia ökoszisztémákkal való visszacsatolásainak megértésén keresztül magyarázható meg. Ennek az elméletnek az ismert neve a Gaia elmélet, amely figyelembe veszi az élő bolygó önszabályozásában résztvevő biológiai és ökológiai folyamatokat.

Mivel az élő rendszereket nem lehet matematikai képletekkel leírni, jövőbeni viselkedésüket úgy lehet leginkább megjövendolni, hogy a múltbeli viselkedést tanulmányozzuk különböző feltételrendszerek között.

A vita kiterjesztése

Az emberi eredetű klímaváltozást körülvevő viták kapcsán fontos azt felismerni, hogy a vitában résztvevő szinte valamennyi tudós, legyen akár támogató, akár szkeptikus, a "standard elmélet" híve.

A vita jelentős része arról szól, hogy az emberiség milyen mértékben van hatással a klímára. Számos tudós szerint a klímaváltozás elsődleges előidézői az üvegházhatású gázok (pl. a szén-dioxid és a metán). Tudósok egy másik csoportja szerint a kibocsátások mellett az emberiség által előidézett tájképben való változás (pl. erők nagy mértékű írtása) is legalább ugyanannyira fontos. Más tudósok pedig azt gondolják, hogy az emberiség csupán minimális hatással van a klímára, és a változások nagy része természetes éghajlati ciklusok és ingadozások eredménye.

Ezen a ponton **fontos kiemelni, hogy ha a Föld nem élő rendszer, akkor azt figyelembe véve, hogy az élettelen rendszerek csak kis mértékben szabályozottak, a klímamodellek előrejelzéseit nagyon komolyan kellene vennünk!**

Bár lehet, hogy a "standard elmélet" a helytálló, mégis, elképzelhető, hogy a Gaia elmélet a földi rendszer működését jobban meg tudja magyarázni - ezért érdemes legalább alaposan megvizsgálni a klímaváltozásról szóló vitában.

James Lovelock, a Gaia elmélet megalapítója szerint az élő bolygó ma beteg, "lázas" állapotban van az üvegházhatású kibocsátások eredményeképpen. És míg Gaia túl fogja ezt élni, az emberiséget a

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

globális felmelegedés igen súlyosan érinti már most is.

Lovelock radikális elméletét a klímaváltozásról szóló vitában mindkét oldal háttérbe szorította.

Gaia lehetséges visszacsatolásai

Az alábbiakban három fontos jelenséget említünk, amelyek arra utalnak, hogy bolygószintű visszacsatolási folyamatok működhetnek, olyanok, amelyek a Gaia elmélettel összhangban vannak.

Az első a "hiányzó széndioxid-elnyelő"-vel *(missing carbon sink)* kapcsolatos. Tudósok évtizedeken keresztül keresték azt a jelentős szénmennyiséget, amely bár a fosszilis tüzelőanyagok égetése során felszabadul, de egy része valami miatt nem halmozódik fel a légkörben.

A Gaiai elmélet szerint ez a szénmennyiség több visszacsatolási folyamatban is megjelenik. Például, a CO_2-fertilizáció eredményeként a növények több szenet képesek felvenni, valamint az erdőterületek agresszív terjedésében olyan területeken, ahol sikerült a zavaró hatásokat visszaszorítani.

A második jelenség a globális hőmérséklet kiegyelnítődése a 21. században. A 20. században a Föld felmelegedett. 2000-től kezdődően azonban a globális hőmérséklet stabilizálódott, és nem mutatott további jelentős felmelegedési tendenciát (annak függvényében, hogy mely hőmérsékleti adatsort vesszük figyelembe).

A legtöbb klímamodell nem jósolta ezt meg - bár visszamenőleg tudtak rá magyarázatot adni. A Gaia elmélet két dologra hívná fel figyelmünket ezzel kapcsolatban: a biogén aeroszolokra, amelyek megváltoztatják a légkör fényvisszaverő képességét, valamint azokra a biológiai organizmusokra, amelyek befolyásolják mind azt, hogy mennyi vízgőz jut a levegőbe, mind pedig a felhőképződést.

A harmadik jelenség a globális tengeri jég furcsa viselkedését írja le és vizsgálja. 1979 óta, amióta műhold felvételeket készítenek a tengert borító jégről, az emelkedő globális hőmérsékletnek megfelelően az északi sarkvidéken a jég kiterjedése több mint egy millió négyzetkilométerrel csökkent. A déli sarkvidéken ezzel szemben azonban több mint egy millió négyzetkilométerrel nőtt ugyanezen időszak alatt a jég kiterjedése, ami nincs összhangban a meglévő klímamodellek előrejelzéseivel. Lehet, hogy ez Gaia munkálkodásának köszönhető?

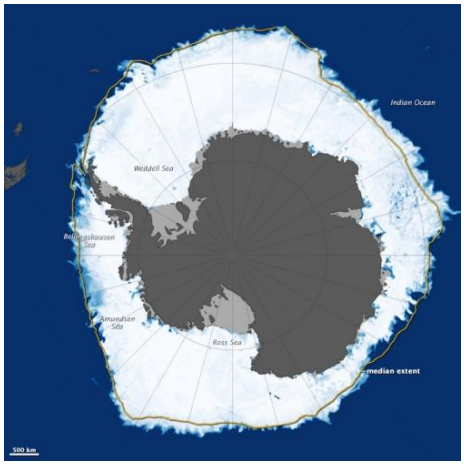

Az antarktiszi tengeri jég kiterjedése
Forrás: NASA

A déli sarkvidékkel kapcsolatban tudjuk, hogy különböző mikróbák (pl. baktériumok, kovamoszatok) nagy mértékben befolyásolhatják a jég keletkezését. Kutatások azt is bemutatták, hogy a jég olvadékvizében a vas fertilizáció fontos szerepet játszik a tengeri jég biológiájában. Következésképp a feltételek adottak egy lehetséges önszabályozó Gaia visszacsatolásra.

Gaia problémás matematikája

Ha a Föld egy élő rendszer, akkor a klímamodellek valószínűleg alkalmatlanok arra, hogy megfelelő előrejelzéssel szolgáljanak - mivel az élő rendszereket nehéz számokkal és matematikai képletekkel pontosan leírni, és viselkedésük nem lineáris.

Matematikailag, a földi rendszert számos (még a több milliárd is igen alulbecsült érték lenne!) kapcsolt nem lineáris egyenlettel lehetne leírni, amelyeket mind egyszerre kellene megoldani. Ez mai matematikai ismereteinkkel még nem lehetséges.

Mindez nem azt jelenti, hogy az élő bolygó jövőbeni viselkedését egyáltalán nem lehet megjövendölni bizonyos mértékben már most - de még nagyon sok kutatásra és feljődésre van szükség ahhoz, hogy pontosabbak és megbízhatóak legyenek az előrejelzések.

Fontos, hogy megkérdőjelezzük a létező és használt modellek pontosságát, és azt is, hogy túlnyomó részt fizikai/kémiai modellekkel leírható-e bolygónk viselkedése, vagy nagyobb teret kellene engednünk a Gaia elméletnek, és több kutatási energiát fektetnünk a planetáris fiziológia megismerésébe.

Közben fontos az is, hogy ha élő is bolygónk, nem várhatjuk, hogy Gaia mindent megoldjon helyettünk - ehhez túl sok a bizonytalanság és túl kevés a tudásunk: elővigyázatosnak kell tehát lennünk!

A fentiekben bemutatott két, úgymond, véglet között léteznek egyre szélesebb körben elismert más modellek is. Egy ilyen modellt, és 9 planetáris határral kapcsolatos következtetéseit fogjuk következő számunkban bemutatni.

A szerkesztő: Vadovics Edina és a Kislábnyom hírlevél csapata

Forrás és további részletek:
http://www.theecologist.org/blogs_and_comments/commentators/2511300/climate_change_and_the_living_gaia.html

A Gaia elméletről bővebben (angolul):
http://en.wikipedia.org/wiki/Gaia_hypothesis

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Vegetáriánus, vegán, húsos - melyik a legjobb?

Nagyob bonyolult kérdésről van szó, nem hiába foglalkoznak vele olyan sokan. És mint a fenntartható életmóddal kapcsolatban olyan sok esetben, most sincs egyszerű "recept", azaz egyfajta megoldás, alapelveket azonban le lehet fektetni. Cikkünkhöz egy amerikai és egy angol kutatás eredményeit néztük át. Ami fontos, hogy egymástól függetlenül mindkét kutatás ugyanazokra a következtetésekre jut, és így hasznos útmutatást adhat arra, hogyan tudjuk hatékonyan csökkenteni étkezéshaz kapcsolódó lábnyomunkat, azaz környezeti hatásunkat.

Mielőtt meg tudták volna becsülni a különböző étrendek lábnyomát, ki kellett számítani, hogy a különböző élelmiszercsoportoknak mekkora a szénintenzitása, azaz, hogy egységnyi adag az élelmiszerből széndioxid-egyenértékben kifejezve mekkora karbon-kibocsátással jár. Ehhez figyelembe vették az élelmiszerek egész életútját és az ábrán látható eredményre jutottak. Ez alapján jól letszik, hogy a legnagyobb szénintenzitása - azaz a klímaváltozás szempontjából legrosszabb hatása - a marha és bárányhúsok, tejtermékek és gyümölcsök fogyasztásának van. Természetesen, amit ez az ábra nem mutat, de a kutatók kiemeltek, nem mindegy, hogy milyen húst, tejterméket és gyümölcsöt fogyasztunk. Például, a fogyasztási és kereskedelmi veszteség jól mutatják, hogy a közvetlenül, szezonális körülményeknek megfelelően beszerzett élelmiszerrel - azaz helyi, termelőtől vásárolt friss termékek fogyasztásával - csökkenthetjük minden kategória szénintenzitását.

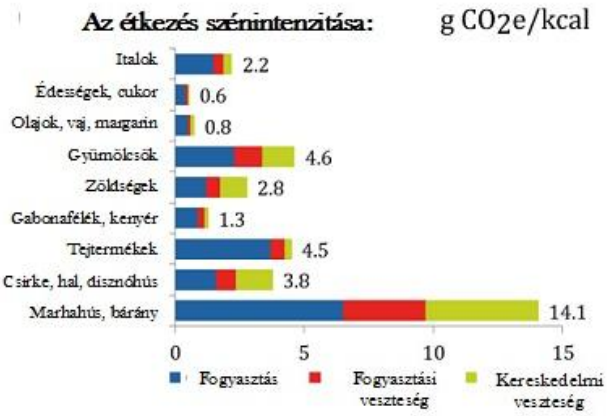

Miután a különböző élelmiszercsoportok szénintenzitását megismerték, annak ismeretében, hogy egy *átlagos* húsevő, vegetáriánus és vegán ember mennyit fogyaszt mindegyikből az Egyesült Államokban, átlagos energiaszükségletet figyelembe véve, ki tudták számítani a különböző étrendek karbon-lábnyomát, amit a grafikon szemléltet.

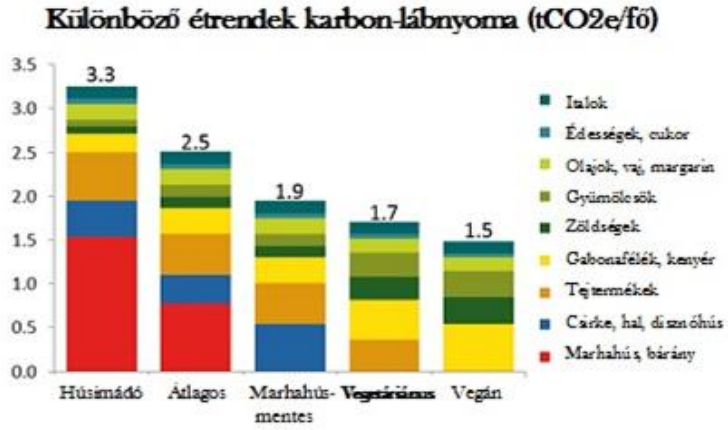

Az ábra legfontosabb tanulsága nem az, hogy legyünk mindannyian vegetáriánusok vagy vegánok ☺, hanem az, hogy hús- és tejtermékfogyasztásunk (különösen sajtfogyasztásunk) csökkentésével jelentősen tudjuk csökkenteni lábnyomunkat. Emellett nem elhanyagolható szempont, hogy egyre több bizonyíték és tapasztalat van arra nézve is, hogy egészségünknek is jót tesznek a rendszeresen beiktatott húsmentes és/vagy tejtermékmentes napok. Természetesen, egészségétől és egyéb körülményeitől függően mindenki máshogy tudja ezt megvalósítani, de mivel személyes lábnyomunk fontos részét adja az étkezés, érdemes odafigyelni, hogy miből mit és mennyit eszünk! Az angol kutatás szerint már azzal, hogy magas hústartalmú étrendről alacsony hústartalmúra váltunk évente akár 1 tonna CO2e-kel, azaz teljes életmódunk - nem csak az étkezés- lábnyomát figyelembe véve kb. 15%-kal csökkenthetjük lábnyomunkat.

Forrás és további részletek: amerikai kutatás, angol kutatás

További olvasnivaló: Energiatudatos, klímabarát és etikus, felelős élelmiszerfogyasztás, *Kislábnyomos életmód* rovat, 48. Hírlevél

A megosztás mindig környezetbarát?

A megosztás, osztozás terjedésével különböző formákban egyre több dolgot osztunk meg: autót, házat, sportfelszerelést, szerszámokat, játékokat, ételt, és még nagyon sok mindent. És a megosztásról intuitíve azt gondoljuk, hogy környezetbarát, hiszen így bizonyos dolgok élettartamát meghosszabbítjuk, másokat meg sem kell mindannyiunknak venni, és így számos még használható eszköz és tárgy sokkal később válik hulladékká.

Ennek a megérzésnek a helyességét vizsgálták meg francia kutatók, és azt találták, hogy ha a megosztást lehetővé tévő modellek a legideálisabb körülmények között működnének, a háztartási költségek 7%-át meg lehetne spórolni, a hulladék mennyiségét pedig 20%-kal lehetne csökkenteni. Felhívják a figyelmet viszont arra, hogy bár a megosztás és osztozás gazdasága környezeti szempontból ígéretes, ennek a lehetőségnek a kihasználása, és a környezeti előnyök megvalósulása legalább 3 tényezőtől függ:

1. **A megosztott termékek minőségétől**: ha nem elég jó minőségűek, és a közös használat miatt ezért hamarabb elhasználódnak, a közös használatnak környezeti előnye nem feltétlenül lesz;

2. **Felelős szállítás**: a megosztás gyakran jelenti azt, hogy a megosztott eszközt a felhasználókhoz el kell juttatni. Bár a megosztás alapja sokszor az, hogy a felhasználók földrajzi szempontból közel vannak egymáshoz, ez a tény nem mindig áll fenn, ezért különleges figyelmet érdemel.

3. **A megosztás bizonyos esetekben vezethet túlzott fogyasztáshoz**, illetve nem feltétlenül van fogyasztást csökkentő hatása. Például, azok, akik használt ruhát vesznek, vagy egymás közt cserélgetik a ruhákat, kevesebb új ruhát vesznek?

A megosztást és közös használatot segítő modellek tehát nem magától értetődően fenntarthatók: oda kell figyelni, hogy azok legyenek!

Forrás és további részletek: http://www.shareable.net/blog/is-sharing-good-for-the-environment-it-depends

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom tippek

Energiakihívás: sikerül-e egy hét alatt a felére csökkenteni az otthoni fogyasztást?

EGY ÚJSÁGÍRÓ ELSZÁNT KÍSÉRLETE

A *The Guardian* c. angol lap munkatársát, az otthonról dolgozó, nyüzsgő családi életet élő Tim Dowling-ot kollégái 2014 tavaszán energiakihívás elé állították. A kihívás szerint Timnek meg kellett próbálnia egy hét alatt otthoni energiafogyasztását drasztikusan, 50%-kal csökkenteni..

Tim igent mondott kihívóinak és kéthetes, elsősorban a fogyasztói szokások megváltoztatását célzó fogyasztáscsökkentő projektbe kezdett, amelybe természetesen húzódozó családját is bevonta.

Első hét – Kontroll hét

Cél: A jelenlegi fogyasztás felmérése, a szükséges fogyasztáscsökkentő intézkedések összegyűjtése.

Hogyan: fogyasztásmérővel, mérőórákkal, a fogyasztási szokások és a berendezések használatának feltérképezésével

Áramfogyasztás: Timnek egy szakértő segített a Wattson fogyasztásmérő használatában, amely a fogyasztott áram mennyiségén túl a fogyasztáshoz köthető CO_2-kibocsátás mértékét és a fogyasztás költségét is megadja. Hamar kiderült, melyek a legtöbbet fogyasztó berendezések a házban.

Gázfogyasztás: ebben az esetben a mérés nehezebbnek bizonyult, mert a negyedéves számla Angliában becsült értéket tartalmaz és kWh-ban van megadva, míg a házban található 25 éves mérőóra köbméterben mér.

Tim Dowling otthonában, a megszokott munkakörnyezetben ☺
Fotó: Linda Nylind

Stand-by: Tim körbejárta a házat és felkutatta a stand-by üzemmódban vagy teljesen bekapcsolva hagyott lévő készülékeket. A kígyó terráriuma alatti melegítő, a mosógép, a nyomtató, wifi, Xbox, DVD-lejátszó, rádiók és persze a TV is készenléti üzemmódban volt. A bedugva hagyott telefontöltők és adapterek is fogyasztanak, akkor is, ha nincs hozzájuk semmi csatlakoztatva.

Szembenézés a tényekkel: Timnek be kellett látnia, hogy a fő akadálya az otthoni energiacsökkentésnek ő maga: ha nem otthonról dolgozna, se a fűtés, se a világítás nem menne egész nap, a ház hideg lenne és sötét, és senki nem nézné titokban a krikettet a tv-ben...

Második hét – Teszthét, az intézkedések kipróbálása a gyakorlatban

A család főbb intézkedései:

- nem használták a sokat fogyasztó (ld. ruhaszárítógép), és a mellőzhető gépeket (ld. vasaló);
- a régi sütő használatát is mellőzték, főzni csak a főzőlapon főztek
  (Tim üzenete haladóknak: energiamegtakarítási szempontból legjobb a nyersétel ☺);
- minden stand-by üzemmódban lévő gépet kikapcsoltak, beleértve a kávéfőzőt is;
- 8 db régi villanykörtét cseréltek le új LED-égőkre;
- Tim napközben kikapcsolta a fűtést, mivel egyedül ő volt a házban, és mert szerencséjére jó idő volt odakint.

Eredmények

A 2. hét végére Tim erőfeszítéseinek köszönhetően a következő eredmény született:

Az áramfogyasztásnál majdnem sikerült az 50%-os csökkentés! A kontroll héten átlag 26,25 kWh volt a napi fogyasztás, a teszt héten 16,40 kWh. A gázfogyasztás ugyanakkor kevesebb, mint 25%-a lett a kontrollheti fogyasztásnak. Hogy miért? Mert Tim a meleg időnek köszönhetően kikapcsolta a fűtést, azaz a természet a kezére játszott... Ugyanígy segítette a teszthétre eső óraátállítás miatt nyert hosszabb nap és a több természetes fény is.

1. hét összfogyasztása: 1245,30 kWh

2. hét összfogyasztása: 339,11 kWh

A fogyasztásmérő kifejezetten hatékony megtakarítási eszköznek bizonyult: Tim nem tudott elmenni mellette úgy, hogy rá ne pillantott volna és fel ne fedezett volna egy újabb kikapcsolnivaló gépet. Ha a mért fogyasztás egy-egy alkalommal megugrott, Tim "Mi történik?" kiáltásától zengett a ház.

„A két hét elteltével lett némi fogalmam róla, hogy mire használjuk az áramot, és remélem, hogy e tudás birtokában a rezsi csökkenni fog. **Nem jelentett szűkölködést ez az egész spórolósdi – csak 24 órás odafigyelést**.

[…] A fogyasztói szokások megváltoztatásán túl a többi intézkedéshez szükség van némi beruházásra – a LED-égők például nagyon drágák. És nem kérheted meg az embereket arra sem, hogy jól működő berendezéseket dobjanak ki csak azért, mert már van hatékonyabb a piacon. A kisebb beruházások hosszú távon persze megtérülnek, de ami igazán mellbevágó, az az, hogy mennyi energiát használunk rövidtávon pl. a vízmelegítésre, egy étel megfőzésére vagy egy adag ruha kimosására. A legtöbbet fogyasztó gépek ésszerű használatával tudunk a legkönnyebben energiát és költségeket megtakarítani. […]"

Az eredeti cikk ITT olvasható.

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

EnergiaKözösségek hírek

Elindult az energiamegtakarítási verseny

Az immár 3 sikeres évad után nem gondoltuk, hogy idén ilyen mértékben szárnyal tovább az EnergiaKözösségek verseny népszerűsége, és az eddigi legtöbb jelenetkezőt fogadhatjuk a 10% energiamegtakarítást megcélzó közösségek közt. A Kislábnyom Hírlevél 67. számában már beszámoltunk róla, hogy Egyházasfalutól (Vas megye) Nyíregyházáig, illetve Dunakeszitől Siklósig 30 csapat több mint 160 háztartása méri össze elszántságát és tesz tanubizonságot arról, hogy a környezettudatosság mennyire fontos a mindennapi életünkben. Nem is beszélve az első határon túli, csíkszeredai csapatról! Köszönjük mindenki jelentkezését!

A verseny nívóját tovább növeli, hogy a korábban versenyző közösségek közül idén – egy híján – ismét benevezett a ***tavalyi első hét helyezett***, illetve más, korábban már versenyző csapatok is visszatértek. Nem ritka azon közösség sem, melyben már a 3. vagy 4. évadban rézstvevő családok is vannak.

És hogy kikből is áll egy közösség? Van egy rádió hallgatóságából verbuválódott csapatunk, benevezett egy családok átmeneti otthona Szentesről, egy nonprofit szervezet munkatársaiból álló közösség (CEEweb), valamint az E.ON saját dolgozóiból is összeállt két csapat (egy Pécsről, egy pedig Budapestről). No, és persze továbbra is jelen vannak az iskolai közösségek (pl.: Bársonyos, Budapest, Dabas, Hódmezővásárhely, Környe), és mindeféle baráti közösségek az ország egész területéről.

December elején volt két felkészítő képzés is a közösségeket vezető és képviselő klíma-koordinátorok és energiavadászok számára. Az első képzést Dr. Szabó Marcel, a jövő nemzedékek érdekeinek védelmét ellátó biztoshelyettes jóvoltából – aki idén is a verseny védnöke – a biztosi hivatalban tarthattuk, míg a másokat a XIX. kerületi Károlyi Mihály Magyar-Spanyol Tannyelvű Gimnáziumban, ahonnan idén is nevezett be közösség. A két képzésen összesen 42 fő vett részt. A gyerekeknek volt külön foglalkozás is, míg a felnőttek a kalkulátor rejtelmeivel ismerkedtek. A finom és tartalmas ebédet, valamint a kávészünetek alatt az inni- és rágcsálnivalókat a Szatyor Egyület biztosította számunkra.

Az első feladat az otthonunk megismerése, feltérképezése

Február 16-ig kell beadnia a verenyző közösségeknek az első kreatív feladat megoldásait, mely két részből tevődik össze: egyrészt minden verenyző háztartásban el kell végezni egy ún. **háztartási energia-felmérést**, melyben a családok a saját energiafogyasztási szokásaikat összegzik, megvizsgálva a már meglévő jó gyakorlatokat, illetve feltérképezik azon területeket, ahol még van jelentős fejlődési lehetőség számukra. Idén újdonság, hogy **készült a gyerekeknek külön űrlap**, és a felmérés egyes kérdéseire kifejezetten tőlük várunk válaszokat, hogy így őket is minél jobban bevonjuk az egész családot érintő fontos feladatokba.

A háztatási felmérés mellett pedig a közösség tagjainak együtt kell kitölteni egy **Energiatakarékossági tudáspróbát** (ld. a képen), melyben 15 kérdésre kell válaszolniuk. Itt is elkülönítettük azokat a részeket, amiket a csapatok gyermek tagjai is ki tudnak tölteni.
Az első feladat részletes leírása és bemutatása, valamint az adatlapok **ITT** találhatók meg.

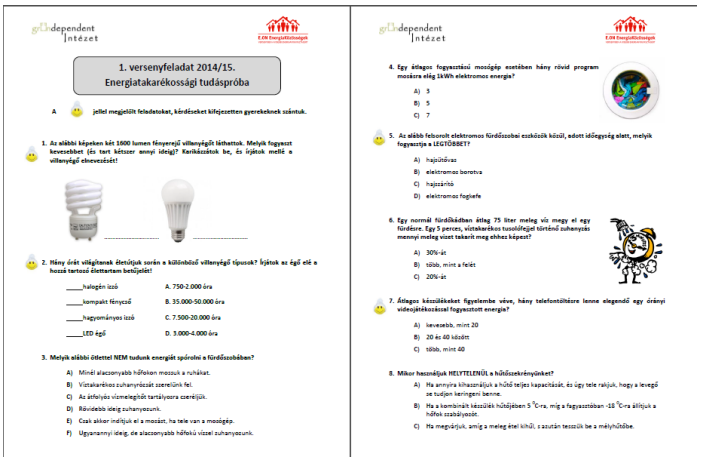

1. versenyfeladat 2014/15.
Energiatakarékossági tudáspróba

A jellel megjelölt feladatokat, kérdéseket kifejezetten gyerekeknek szántuk.

1. Az alábbi képeken két 1600 lumen fényerejű villanyégőt láthattok. Melyik fogyaszt kevesebbet (és tart kétszer annyi ideig)? Karikázzátok be, és írjátok mellé a villanyégő elnevezését!

2. Hány órát világítanak élettúljuk során a különböző villanyégő típusok? Írjátok az égő elé a hozzá tartozó élettartam betűjelét!

___halogén izzó	A. 750-2.000 óra
___kompakt fénycső	B. 35.000-50.000 óra
___hagyományos izzó	C. 7.500-20.000 óra
___LED égő	D. 3.000-4.000 óra

3. Melyik alábbi dőlettel NEM tudunk energiát spórolni a fürdőszobában?

A) Minél alacsonyabb hőfokon mosunk a ruhákat.
B) Víztakarékos zuhanyrózsát szerelünk fel.
C) Az átfolyó vízmelegítőt tartályosra cseréljük.
D) Rövidebb ideig zuhanyozunk.
E) Csak akkor indítjuk el a mosást, ha tele van a mosógép.
F) Ugyanannyi ideig, de alacsonyabb hőfokú vízzel zuhanyozunk.

4. Egy átlagos fogyasztású mosógép esetében hány rövid program mosására elég 1kWh elektromos energia?

A) 3
B) 5
C) 7

5. Az alábbi felsorolt elektromos Fürdőszobai eszközök közül, adott időegység alatt, melyik fogyasztja a LEGTÖBBET?

A) hajszárító
B) elektromos borotva
C) hajszárító
D) elektromos fogkefe

6. Egy normál fürdőkádban átlag 75 liter meleg víz megy el egy fürdésre. Egy 5 perces, víztakarékos tusolófejjel történő zuhanyozás mennyi meleg vizet takarít meg ehhez képest?

A) 30%-át
B) több, mint a felét
C) 20%-át

7. Átlagos készülékeket figyelembe véve, hány telefontöltésre lenne elegendő egy órányi videojátékozással fogyasztott energia?

A) kevesebb, mint 20
B) 20 és 40 között
C) több, mint 40

8. Miket használjuk HELYTELENÜL a hűtőszekrényünket?

A) Ha annyira kihasználjuk a hűtő teljes kapacitását, és úgy tele rakjuk, hogy a levegő se tudjon keringeni benne.
B) Ha a kombinált készülék hűtőjében 5 °C-ra, míg a fagyasztóban -18 °C-ra állítjuk a hőfok szabályozót.
C) Ha megúnjuk, amíg a meleg ételt kihűl, s azután tesszük be a mélyhűtőbe.

Hírek, érdekességek, tippek folyamatosan a program közösségi oldalán - nem csak versenyzőknek!

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Kislábnyom hírek

Ilyen a magyar találékonyság! – Építkezés szokatlan anyagból

Tiszatenyő egy belvizes település, ahol a közmunkások az árkokat rendszeresen tisztítják a sártól és az iszaptól. A kitermelt nedves földből pedig vályogot vetnek, amelyből végül házat építenek.

Így számos közmunkásnak értékteremtő munkát adnak, és megoldódni látszik a szociális bérlakások problémája a településen, hiszen a helyi családok otthont kaphatnak.

Jelenleg az országban tíz helyen létesül hasonló lakópark, tenyői mintára.

Forrás: http://www.szoljon.hu/jasz-nagykun-szolnok/kozelet/ilyen-a-magyar-talalekonysag-szokatlan-anyagbol-epitkeznek-tiszatenyon-589680

Ne rezelj be! - Nemzetközi réz újrahasznosítási verseny

Az idei Copper Alliance (Réz Szövetség) által meghirdetett nemzetközi versenyre 6 országból összesen 33 pályamű érkezett, köztük több magyar is. A feladat: újrahasznosított lakberendezési tárgy készítése rézből.

A réz tartós, 100%-ban újrahasznosítható színesfém, ami éles ellentétben áll az eldobható eszközöket használó, pazarló életmóddal. Ezenkívül könnyen megmunkálható, sokoldalúan alkalmazható, antibakteriális és kiválóan vezeti a hőt és az elektromosságot.

Az egyik magyar résztvevő, a 9to5 workshop asztali lámpává alakított benzinlámpája jelenleg a közönségszavazás 2. helyezettje.

Egy-egy like-kal mi is segíthetjük őt közelebb jutni a győzelemhez: http://www.pinterest.com/pin/529243393685843395/.

A 9to5 workshop pályaműve

Forrás: http://recity.hu/okoszalon/170-ne-rezelj-be-nemzetkozi-rez-ujrahasznositasi-verseny

Paks II nélkül a világ

Nincs szükség Paks II-re, mert az új atomerőmű nélkül is elegendő villanyáramot lehet termelni 2030-ig Magyarországon. Ez derül ki abból az Energiaklub által készített tanulmányból, amely ennek a 4 ezer milliárdos beruházásnak a felesleges megépítése helyett hazánknak egy sokkal kedvezőbb megoldást javasol: **okos, rugalmasabb energiarendszer, takarékosabb áramfogyasztás, hőszigetelt épületek**.

Mindez az energiafogyasztás racionalizálásával, energiahatékonysági fejlesztésekkel, a megújuló energiaforrások nagyarányú felhasználásával és egy rugalmas, decentralizált energiarendszer kiépítésével biztonságosan elérhető.

A jövőkép működőképességének vizsgálatához az Energiaklub az EnergyPLAN energiatervező szoftvert hívta segítségül, mellyel számos tudományos kutatást készítettek és vizsgáltak világszerte, s nagy szerepet játszott abban, hogy ma Dánia hivatalos energiastratégiája 2050-re teljes mértékben megújuló energiaforrások felhasználására alapoz.

Forrás: http://www.greenfo.hu/hirek/2015/01/21/paks-ii-nelkul-a-vilag

Itt a megoldás a globális felmelegedés ellen

A világ kőolajtartalékainak harmadát, a földgáznak a felét és a szén több mint 80 százalékát nem lenne szabad felhasználni, hogy a felmelegedést korlátozni lehessen – állapította meg a Nature tudományos lapban megjelent, *Mennyi fosszilis energiaforrást lehet kiaknázni?* című brit tanulmány, írja az MTI.

A szerzők szerint Kína, Oroszország és az Egyesült Államok szénkincsének legnagyobb részét, valamint több mint 260 milliárd hordó közel-keleti kőolajat - ez a mennyiség Szaúd-Arábia teljes olajtartalékával egyenlő - kellene kiaknázatlanul hagyni. A Közel-Kelet gázkincsének több mint 60 százalékát sem kellene a felszínre hozni.

"Ez lehet az egyetlen eszköz, hogy az ENSZ által kitűzött célt elérjük, vagyis a felmelegedést a ipari forradalom előtti időszakhoz képest 2 Celsius-fokra korlátozzuk" - hangoztatta Christophe McGlade, a londoni University College (UCL) Fenntartható Források Intézetének munkatársa.

Forrás és további információ: http://index.hu/tudomany/2015/01/09/megvan_a_megoldas_a_globalis_felmelegedes_ellen/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Érdemes rápillantani

OLVASNIVALÓ

Mennyire készültek fel a világ országai a klímaváltozásra?

Fénykép: Jandrie Lombard

Az ND-Gain (A Notre Dame-i Egyetem által kidolgozott éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási index) azt mutatja meg, hogy egy-egy ország mennyire felkészült a klímaváltozásra, mennyire képes alkalmazkodni a kockázati tényezők elkerülése, csökkentése érdekében.

A szakemberek 1995-től mostanáig 192 országban vizsgálták a klímaváltozás előjeleit, az erre való felkészülést, külső és belső tényezőket (földrajzi és környezeti adottságok, környezetvédelmi intézkedések, nemzeti erőforrások, infrastruktúra, népegészség, stb.). A felmérés szerint a skandináv országok bírnak a legtöbb felszereléssel, melyekkel elháríthatják a környezet fenyegetéseit, s felkészültség szempontjából legrosszabbul a dél-afrikai országok állnak. Magyarország a közepesen felkészült országok között van

Az egyes országok részletes elemzéséről, jelenlegi helyzetéről itt kutakodhatunk bővebben (angol nyelvű honlap): http://index.gain.org/

Forrás: http://think.transindex.ro/?p=37581

12 faj, amelytől valószínűleg végső búcsút vehetünk 2015-ben

Tény, hogy fajok tucatjait veszíti el a világ naponta. A század közepére nem kevesebb, mint az összes ismert faj 30-50%-át érinti a kihalás veszélye – melyért a felelősség egyértelműen mindannyiunk vállán nyugszik.

Nem kétséges, hogy egy fárasztó küzdelem elé nézünk a fenntarthatatlan fogyasztási szokások és kapzsiság ellen, de nem engedhetjük meg magunknak, hogy elveszítsük ezt a csatát!

CR

Íme, néhány faj a legveszélyeztetebbek listájáról, amelyeket előbben nagy valószínűséggel már nem sokáig láthatunk:

- Amuri leopárd
- Szumátrai elefánt
- Jávai rinocérosz
- Kéregteknős
- Nyugat-alföldi gorilla
- Vietnámi antilop
- Kaliforniai disznódelfin
- Szibériai tigris
- Hegyi gorilla
- Óriás bambuszmaki
- Szumátrai orangután
- Keskenyszájú orrszarvú

Forrás: http://www.globalpost.com/dispatch/news/science/wildlife-news/141231/13-species-we-might-have-say-goodbye-2015

A Föld 25 legszennyezettebb helye

Sok fajta módon kategorizálhatjuk a környezetszennyezés formáit, ám az biztos, hogy az osztályozástól függetlenül érdemes elkerülni ezeket a súlyosan szennyezett helyeket, melyekről egy rövid videót (angol nyelvű) tekinthetünk meg itt:

25. La Oroya, Peru	20. Mailuu-Suu, Kirgizisztán	15. Dhaka, Banglades	10. Yamuna River, India	5. Lake Karachay, Oroszország
24. Norilsk, Oroszország	19. Sukinda, India	14. Port-au-Prince, Haiti	9. Tianying, Kína	4. Chernobyl, Ukrajna
23. Citarum River, Indonézia	18. Baku, Azerbajdzsán	13. Dar es Salaam, Tanzánia	8. Sumgayit, Azerbajdzsán	3. Linfen, Kína
22. Kabwe, Zambia	17. Rondonia, Brazília	12. Brazzaville, Kongó	7. Vapi, India	2. North Pacific Gyre, Csendes-óceán
21. Riachuelo Basin, Argentína	16. Mexico City, Mexikó	11. A Föld űrpályája	6. Dzerzhinsk, Oroszország	1. Ahvaz, Irán

Élet a szemétlerakók közelében: http://kivultagasabb.blog.hu/2014/10/07/elet_a_foldi_pokolban?#

Forrás: http://list25.com/the-25-most-polluted-places-on-earth/?view=all

PályázatMenedzser.hu – pályázatfigyelő portál

Pályázatok • Támogatások • Ösztöndíjak
PályázatMenedzser
Pályázati portál & ingyenes pályázati hírlevél

A PályázatMenedzser Magyarország vezető pályázatfigyelő portálja. Oldalain vállalkozásoknak, civil szervezeteknek, intézményeknek, önkormányzatoknak és magánszemélyeknek szóló pályázatokat is publikál.

Az oldalt 3-6.000 egyedi látogató olvassa naponta, valamint ingyenes pályázati hírlevelük már több mint 24.000 emberhez jut el naponta, melyből minden friss hazai és uniós pályázatról időben értesülhet minden érdeklődő, így a környezetvédelmi és energiatakarékossági pályázatokról is.

Forrás: https://palyazatmenedzser.hu/

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Érdekes házak

Egy passzív ház a természet lágy ölén, avagy a “Che Passzív Ház”

Romániában készült el tavaly az a 250 négyzetméteres lakófelületű ház, melynek tervezésénél az volt a cél, hogy az erdei környezetbe illeszkedő, energiafelhasználás szempontjából fenntartható, kétszintes, de egyszerű otthont alakítsanak ki.

A legérdekesebb eleme a belső térnek, hogy a háznak egy belső, gyepesített udvara van, amely fölött egy hálót feszítettek ki: ez egy relaxációs hely és játékra alkalmas tér egyben, amely a hatalmas ablakoknak és a sok természetes fénynek köszönhetően teljesen nyitottnak tűnik. A tervező évente a fűtésre és meleg vízre 14 kWh/négyzetmétert számol (összehasonlításképpen egy hagyományos épületnél ez az érték 170 kWh/négyzetméter körül alakul). Ez a magas energiahatékonyság többek között a celullóz- és préseltlemez-szigetelésnek köszönhető.

Forrás: http://think.transindex.ro/?p=37556

3-szor annyi energiát termel, mint amennyire szüksége van

Norvég építészek és kutatók együttműködéséből jött létre a ház, amely talán egy majdani szép jövő otthonainak prototípusa lehet. Norvégiában kutatóközpont működik, amelynek az a dolga, hogy teljesen károsanyag-kibocsátás mentes házakat tervezzen. A Snøhetta építészeivel együttműködve hozták össze ezt az épületet Larvick városában.

A ház tetején 150 négyzetméternyi napelem-panel van, a tetőt pedig 19 fokkal megdöntötték, hogy a lehető legjobban ki lehessen használni a Nap sugarait. Emellett óriási ablakokat is kapott az épület, hogy a lehető legtöbb fény juthasson be. A tervezők elmondása szerint a ház évente 19200 kWh áramot termelhet a tetőn lévő panelek segítségével, és további négyezret pedig a vízforralásra használt kollektorokkal. Ehhez képest a ház várható éves fogyasztási szükséglete csak 7272 kWh.

Forrás: http://mivoltma.444.hu/2015/01/11/ez-a-norveg-okohaz-haromszor-annyi-energiat-termel-mint-amennyire-szuksege-van

Pop-up passzívház építése egyetlen csavarhúzóval

Van egy olyan úgynevezett pop-up ház, amelynek szerkezete szigetelő blokkokból és fa panelekből áll, és az összeállításához mindössze négy napra és egy csavarhúzóra, vagyis inkább egy akkus csavarbehajtóra van szükség. A házat szinte úgy lehet összerakni, mintha Legóból építenénk meg: a különböző szigetelő elemeket – melyek újrafelhasznált anyagokból készülnek – fa panelek választják el egymástól.

A módszer ismertetésekor az építészstúdió azt állítja, hogy rendkívül alacsony költségből kihozható egy ház felhúzása, ráadásul a fűtésre sem kell sokat költeni, mivel a ház energiafelhasználása a passzívház-sztenderdeknek is megfelel.

Az árra vonatkozólag azt írják, hogy 200 euro / m^2 (körülbelül 60 ezer Ft/m^2) kihozható egy ház felépítése, például egy 70 négyzetméteres ingatlan tehát elvileg 4,2 millió forintból kijön. A házból jelenleg Franciaországban található pár bemutató darab.

Forrás: http://www.alternativenergia.hu/epitsen-passzivhazat-egyetlen-csavarhuzoval/66791

Autonóm ház döngölt vályogból

Ausztráliában építették meg azt a döngölt vályogból készült házat, mely előállítja azt az energiamennyiséget és vizet, amely a ház összes igényét lefedi. A tájolás miatt a ház kihasználja a benapozási energiát, az alaposan megtervezett levegőztetés miatt a vályogfalak szellőztetése is megoldott, és nyáron sincs szükség légkondicionáló berendezésre. Az már csak ráadás, hogy az előgyártott döngölt vályog elemekből még gyorsabban készülhetett el a ház.

Az előre gyártott tetőelem pedig azt a célt szolgálja, hogy minél nagyobb lehessen a tartóoszlopok nélküli belső légtér. A tetőn gyűjtött esővizet egy 110 m^3-es gyűjtőtartályban tárolják, az energiaszükségletet pedig a tetőn elhelyezet napelemek segítségével biztosítják.

Forrás: ITT

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Néznivaló

A Green-Go Rövidfilmverseny eredménye

Ahogy a Kislábnyom hírlevél 67. számában már hírt adtunk róla, 2014 végén a CEEweb immár negyedik alkalommal szervezte meg a Green-Go Nemzetközi Rövidfilmversenyt, melyre számos szemléletformáló kisfilm érkezett szerte a világból. A zsűrinek nem volt könnyű dolga kiválasztani a kategóriagyőzteseket, s a közönségszavazáson is nagyon szoros verseny alakult ki.

Íme a végeredmény:

1. "A természet nyújtotta javak" kategória győzetese: *Teleshop 2314 AD – FaMag (Kovács Domonkos és Cseh Lóránt)*
2. A "Fenntartható családi gazdálkodások" kategória győztese: *A Natura 2000 ízei (Klaus Wanninger, LACON)*
3. "A klímaváltozás és hatásai" kategória győztese: *Mélytengeri szarvasmarha (Császár Krisztina)*
4. A közönségszavazás győztese: *Átalakulás (Nancy Mozer-van Schaik)*

A filmek megtekinthetők itt: http://greengofest.eu/hu/

Négy innovatív közösségi élelmiszer-projekt

Az USA-ban (is) sok olyan közösségi élelmiszer-projektet működtető szervezetet találunk, amelyek keményen dolgoznak egy fenntarthatóbb, igazságosabb élelmezési rendszer létrehozásáért. Ezek a csoportok a városi farmok, iskolakertek, iskolai ebédprogramok és sok más program segítségével igyekeznek enyhíteni az élelmiszerellátás bizonytalanságán, és növelni a rendszer igazságosságát az Államokban.

A cikkben négy olyan szervezetről olvashatunk bővebben, amelyek alacsony jövedelmű közösségek megerősítésén dolgoznak, többek között azzal, hogy elérhetővé teszik számukra a friss és egészséges élelmet. Megismerhetjük a Los Angelesben működő *Community Services Unlimited* programjait, a kaliforniai Berkeley-ben működő *Ecology Center*-t, a többek között egészséges iskolai ételeket készítő Seattle-i *Fare Start* szervezetét, és a Georgia államban működő *Athens Land Trust*-ot.

A bemutatott szervezetek projekteit részben az USA Mezőgazdasági Hivatalának Közösségi Élelmiszer Projektje támogatta, melynek célja az élelmiszer-biztonság növelése.

A négy szervezetről ITT olvashatunk.

10 konyhakert, amit feltétlen látni kell

Roger Doiron a *Kitchen Gardeners International*, azaz Nemzetközi Konyhakertészek oldalán megjelent cikkében olyan kerteket gyűjtött csokorba, amelyeket mindenképpen meg szeretne látogatni életében legalább egyszer.

A nem mindennapi kertek között találunk kubai, amerikai, kenyai, francia, ír, ausztrál célpontokat is, azaz a cikket végigolvasva körbejárhatjuk a világot ☺ És ha van további kert-tippünk Roger számára, azt is megírhatjuk neki!

A szerző – kissé fanyar - kedvcsinálója: „Amit a kertészek mindenkinél jobban tudnak, az az, hogy a kertben *minden komposztálódik*. És ami igaz a növényeinkre, az igaz ránk is. Részei vagyunk az élet, halál, lebomlás és újjászületés nagy körforgásának, és mielőtt mi is csatlakozunk a nagy komposzthalomhoz, érdemes elgondolkodnunk, mi az, amit még látni, csinálni, kóstolni és érezni szeretnénk.

Ebben a szellemben írtam meg azoknak a kerteknek a listáját, amelyeket fel szeretnék keresni, mielőtt magam is komposzttá válok egyszer. Az első háromban már voltam, a többiekre egyelőre csak vágyódom. Ön mely kerteket nem hagyná ki? Kérem, ossza meg velem, ha van ötlete!"

A 10 kert itt található: http://kgi.org/blog/roger-doiron/10-kitchen-gardens-visit-you-die

Film az önellátásról

Múlt év augusztusától látható a neten az a film, amelyet Győri Győző önellátás specialistával forgatott az okofarmok.hu. A film a specialista vidékre költözését és önellátóvá válását, illetve az elmúlt években gyűjtött rengeteg tapasztalatát mutatja be.

Az interjúalany igazi eredményként nem csak azt könyvelte el, hogy olcsóbban, önfenntartó módon él, hanem azt, hogy visszanyerte az egészségét. Betegségei ugyanis, hála a vegyszermentes táplálkozásnak, néhány év alatt teljesen elmúltak.

A film és az eredeti cikk ITT található.

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Termékek, szolgáltatások

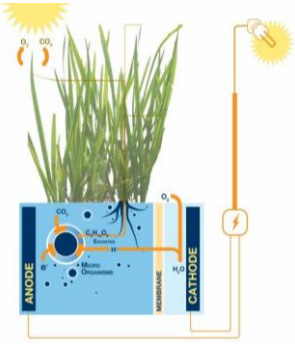

Feltöltés növények által termelt árammal?

Egy holland vállalat hasznosítaná a növények által termelt elektromos energiát olyan apróbb áramfogyasztók energiaigényének kielégítésére, mint amilyenek a telefontöltők, a wi-fi routerek, vagy a LED-es utcai világítótestek.

A Plant-e projekt novemberben indult el, azóta használják a növények energiáját a cég székhelye közelében.

Az ezzel a módszerrel történő áramtermelés főleg azon szegényebb országok lakóinak életkörülményeit javíthatja, akik sűrű növényzet borította helyeken élnek – vélik a vállalat alapítói. A Föld lakosságának 25%-a ugyanis még mindig nem fér hozzá áramszolgáltatáshoz.

Forrás: http://think.transindex.ro/?p=37701

Újrahasznosítható PC-k fából

Egy dublini vállalkozás, a MicroPro 98%-ban újrahasznosítható moduláris számítógépeket gyárt, melyek feleannyi áramot fogyasztanak, mint egy hagyományos számítógép. A céljuk, hogy az általuk gyártott PC-k hosszú ideig működjenek, ezért cserélhető modulokból állnak, így könnyen javíthatóak vagy fejleszthetőek.

A cég jó példa az EU által célként kitűzött körkörös gazdaságra, mely szerint tartós termékeket előállítva és az alapanyagokat újra felhasználva az Európai Unió vállalatai 600 milliárd eurót takaríthatnának meg – az éves forgalmuk 8%-át. A körkörös gazdaság 58 ezer munkahelyet hozhatna létre Európában – miközben hozzájárulna a klímavédelemhez is.

Forrás: http://hu.euronews.com/2014/11/28/ujrahasznositato-pc-k-fabol/

Köztéri művek rozsdás szerszámokból

John Piccoli egy 70 éves ausztrál férfi, aki 30 éve kezdett kerti szobrokat alkotni régi rozsdás szerszámokból. Bár a kisfiúként elkapott gyermekbénulás miatt kerekesszékben dolgozik, alkotásai egyre nagyobbak és egyre népszerűbbek: múzeumok, parkok és galériák is kiállítják az állatokat, embereket ábrázoló vagy éppen kényelmes ülőhelyet kínáló csavarkulcs-műveket!

A nyersanyag

Forrás és további képek: http://creative.viralnova.com/the-wrench-guy/

A kender teljesen átalakíthatja az energiatárolás módját

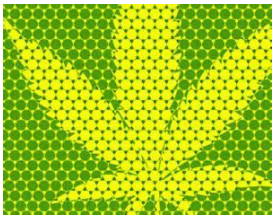
Kép forrása: www.asme.com

Friss tudományos eredmények szerint a kender rostjai képesek annyi energiát tárolni, mint a grafén, amely eddig a szuperkondenzátorok alapjául szolgált. A kutatás eredményeit 2014 augusztusában mutatták be a témával foglalkozó tudósok az Amerikai Kémiai Társaság *(American Chemical Society, ACS)* 248. országos találkozóján és kiállításán San Franciscoban.

A szuperkondenzátorok olyan energiatároló eszközök, amelyek az elemek többórás töltődéséhez képest másodpercek alatt feltöltődnek és leadni is gyorsabban adják le az energiát. Ugyanakkor nem képesek annyi energiát tárolni, azaz kisebb az energiasűrűségük, mint a hagyományos elemeké. Ezen igyekeznek változtatni a kutatók többek között azzal, hogy jobb elektródákat terveznek - lásd például kenderrostokból.

A kondenzátorok egyik legnagyobb előnye az elemekhez képest a hosszú élettartamuk, mivel elektródáik nem degradálódnak több ezer ciklus után sem, ellentétben az elemekkel, és nem tartalmaznak maró savkeverékeket, lúgokat és mérgező fémeket sem.

Forrás és további információ ITT, bővebben a szuperkondenzátorról ITT.

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Igazságosság ökológiai korlátok közt
- hogy mindenkinek jusson, de maradjon is

Ferenc pápa: A klímaváltozás jórészt az emberek hibája

Ferenc pápa a 2013-as megválasztása utáni beiktatási szentmisén beszélt először arról, hogy az embereknek, mindenekelőtt a politikai és gazdasági élet vezetőinek a "teremtett világ őreinek kell lenni". Azóta az egyházfő számos beszédében szorgalmazta a környezet védelmét a Föld természetes forrásainak a kapzsiságtól vezetett és féktelen kizsákmányolására figyelmeztetve.

Idén a pápa enciklikát készül kiadni a környezetvédelemről és az ökológiáról. A szöveg majdnem kész; remélhetőleg júniusban hozzák nyilvánosságra, kellő időben ahhoz, hogy eszmei alapot nyújthasson a 2015-ben Párizsban megrendezésre kerülő klímakonferenciához. A pápa minderről egy Srí Lanka–Manila repülőúton beszélt újságírók előtt.

Azt nyilatkozta, hogy főként az emberiség a felelős a globális felmelegedésért, és reméli, hogy a novemberi párizsi klímacsúcson bátor lépéseket tesznek a környezet megóvására.

„Nem tudom, vagy valóban teljes egészében az emberiség hibája, de nagyobbrészt az ember az, aki elnyomja a természetet. Úgy gondolom, hogy az emberiség túl messzire ment. Istennek hála, manapság már sokan nyíltan beszélnek erről." A pápa eddig nem nyilatkozott ennyire direkt és közérthető módon a klímaváltozásról, noha 2013-as megválasztása óta számos alkalommal felszólalt a környezetvédelem érdekében. A készülő „zöld enciklika" arra fog biztatni minden katolikus hívőt, hogy lépjenek fel a klíma védelmében.

A pápák rendszeresen adnak közre egy-egy jól meghatározott témáról szóló körlevelet. Az enciklikát az összes katolikus püspökhöz, a mintegy 400 ezer fős papsághoz és rajtuk keresztül a hívekhez intézik, de gyakran előfordul az is, hogy az enciklikával „minden jóakaratú embert" szólít meg a pápa.

Forrás és további információ ITT és ITT.

Egy díjnyertes magyar társadalmi vállalkozás: HOKEDLI

Az *Igazságosság ökológiai korlátok közt* rovat egyik fontos célja, hogy olyan gyakorlati példákat mutasson be, amelyek működésük során a környezeti és társadalmi fenntarthatóság szempontjait is figyelembe veszik. Azt gondoljuk, hogy a Hokedli egy ilyen kezdeményezés - de bíztatunk mindenkit, hogy saját szemével is nézze meg, és ha úgy érzi, számoljon be nekünk róla, örülnénk neki!

Szóval... A Hokedli egy főzelékbár Budapesten, amit egy fiatal hölgy, Sinkó Bori indított el. A főzést Bori 5 évvel ezelőtt úgy kezdte, hogy albérletének konyhájában a barátainak készített ételeket, amit kerékpárral szállított nekik minden nap. Délelőtt főzött, kiszállított, majd délután a piacon bevásárolt a másnapi menühöz. Olyan népszerű lett főztje és szolgáltatása, hogy 3 hónappal később megalapította a Kétker Étkem nevű céget. 2 hónapja pedig a Hokedlit.

És hogy szerintünk **a Hokedli miért környezetbarát?**

- Mert arra törekednek, hogy friss, szezonális alapanyagokból dolgozzanak, amiket lehetőség szerint őstermelőktől szereznek be.
- Mindig van vegetáriánus opció az étlapon.
- A rendelést mindig min. 1 nappal előbb le kell adni, így annyit tudnak főzni, amennyire igény van, és nem termelnek moslékot; ráadásul az is jól kiszámítható, hogy mennyi alapanyagra lesz szükség.
- Az ételt kerékpárral és betétdíjas dobozokban hordják ki.

És **mit tesznek a társadalmi fenntarthatóság érdekében?**

- Támogatnak civil szervezeteket, kampányokat.
- A Hokedliben hátrányos helyzetű, viselkedészavaros, szakácsnak készülő fiatalok tölthetik gyakorlati idejüket.
- Bori tervezi, hogy főzőtanfolyamot indít, ahol laikusok és hátrányos helyzetű, szakácsnak készülő fiatalok tanulhatnának együtt menő szakácsoktól, hogy utána - naprakész és modern tudás birtokában - jobbak legyenek elhelyezkedési esélyeik. A laikusok azzal, hogy fizetik a tandíjat, segítenék a hátrányos helyzetűek továbbtanulását.

Forrás és sok további részlet: http://hvg.hu/itthon/20150104_ketkeretkem_sinko_bori_hokedli

A kép forrása: a Hokedli közösségi oldala.

Ezt a rovatot a következő szervezetek és programok közreműködésével és támogatásával írjuk:

CEEweb for Biodiversity resourcecapcoalition CONVERGE

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.

Hasznos információk, kapcsolat

Szerkeszti: Vadovics Edina
Közreműködött:
Antal Orsolya, Gáll Veronika, Péter Emőke, és Vadovics Kristóf

Design: Iconica Bt.

Szerkesztőség: GreenDependent Egyesület
2100 Gödöllő, Éva u. 4.
Tel.: 06-20/334-2889
E-mail: info@greendependent.org
Honlap: www.greendependent.org

A Kislábnyom Hírlevél korábbi számai a www.kislabnyom.hu oldalon megtalálhatók és onnan letölthetők.

A hírlevelet az info@kislabnyom.hu címen lehet lemondani.

A GreenDependent Egyesület a következő szakmai szervezetek tagja:

klimabarat.hu

Klímabarát Települések Szövetsége

Resource Cap Coalition
(Európai Koalíció az Erőforrás Használat Csökkentéséért)

resourcecapcoalition

GreenDependent Egyesület, 2100 Gödöllő, Éva u. 4. • Copyright © 2015 • GreenDependent.• Minden jog fenntartva.